

Slovenski Dom.

Napredno kmetsko glasilo.

Izhaja vsako soboto in velja za vsako leto: za Avstro-Ogrsko 3 krone, za Nemčijo in drugje 4 krone, za Ameriko 1 dolar.

Posamezne številke veljajo za inarjev.

Za oznanila se računa: trispodna petit-vrsta 14 lin., vsa stran 48 K, pol strani 24 K, četrt strani 12 K, osminka strani 6 K. Pri vseletni inserciji primeren popust.

Dopisi se naj frankirajo in pošiljajo na uredništvo „Slovenskega Doma“ v Ljubljani, Knaflcova ulica št. 5, I. nadst. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina in oglasi se naj pošiljajo upravništvu „Slov. Doma“ v Ljubljani.

Klerikalizem in uboštvo.

Klerikalizem in uboštvo sta dva istovetna pojma, ali z drugimi besedami povedano: kjer vlada klerikalizem, tam vlada uboštvo. Klerikalizem in uboštvo sta dva tako tesno zvezana pojma, da si enega brez drugega niti misliti ne moremo.

Kaj pa pomeni klerikalizem?

V prvi vrsti pomeni klerikalizem nadvlado duhovščine nad ljudstvom; to je tisti klerikalizem, kateremu se pokori nepoučeno ljudstvo brezpogojno v vsakem slučaju, četudi je to v očividno njegovo škodo.

V drugi vrsti pa pomeni klerikalizem duševno zaostalost ljudstva. In kaj je posledica duševne zaostalosti?

Posledica je vsestransko uboštvo. — Dokaz za to so nam razne dežele, razne države. Kjerkoli ima duhovščina kaj vpliva na politiko, povsod je ljudstvo v največji revščini.

Poglejmo napredne, svobodomiselnne države. Francoski narod se nahaja v najboljšem gmotnem položaju. Ko so Francoze leta 1870 zavrato napadli Nemci, ki so se že deset let pripravljali na vojno, ter jih slednjič tudi premagali, takrat je plačal francoski narod Nemcem ogromno vsoto odškodnine, plačal je pet milijard frankov v nekaterih mesecih, česar bi pač noben narod ne zmogel. Klerikalec vedno kriče, kako slabo je na Francoskem. Res je. Za tisto vrsto ljudi, ki se pri nas žive na stroške drugih in maste ob žuljih kmeta in meščana, za tisto vrsto ljudi je na Francoskem v resnici zelo slabo. Kajti na Francoskem velja stari pregovor: »Delaj, in dobro se ti bode godilo. Mi pa ne bomo delali zate.« Na Francoskem je ljudstvo še vedno premožno. To kaže pač najbolj dejstvo, da se francoski narod prav nič ne izseljuje v Ameriko.

Pa poglejmo na Nemško, ki je tudi kolikortoliko svobodomiselnna država. Tudi tukaj vlada splošno blagostanje. Ako

si se kdaj vozil po Nemčiji ter spraševal bodisi železniške uslužbenke, bodisi sopotnike Nemce o njihovih gmočnih razmerah, o plačah itd., gotovo si dobil vselej odgovor, ki je pričal, da so Nemci popolnoma zadovoljni, ker imajo vsi dovolj za brezskrbno življenje.

In pri nas? Kogarkoli vprašaš, kako se mu godi, vsakdo ti bode tožil, da je nezno, da nima denarja niti za najpotrebnejše stvari.

Pa se ozrimo v svobodno Ameriko, v tisto Ameriko, kjer katoliški duhovnik nosi svojega boga k umirajočemu, ako ga slučajno zahteva, skritega pod svojo haljo brez mežnarja in brez zvonca. In kljub temu je Amerika bogata dežela. Da, brezverska Amerika je že marsikakemu pobožnemu Slovincu pomagala na noge. Brezbožna Amerika je vada, na katero leti na tisoče bogaboječih Slovencev. Brezverci dajejo zaslužka božjim hlapcem.

Ako pa pogledamo v države, v katerih odločuje v politiki duhovščina, tam vidimo, da je vse narobe. Kdor dela in se v potu svojega obraza trudi, tisti si prisluži komaj toliko, da se more prav beraško preživeti. Tisti pa, ki pravijo, da so služabniki božji, ki ne sejejo, pa vendar bogato žanjejo, tisti žive, kakor lilija na polju in tica pod nebom. Imajo eno samo skrb v srečo, to namreč, kako bi bolj razkošno uživali to, kar so jim drugi s težkim delom skupaj znosili.

Poglejmo samo v našo bratsko Rusijo. Dasi ima najobsežnejša žitna polja, velikanske rudnike najrazličnejše rude; dasi bi lahko nudila narodu najrazličnejše vires bogatih dohodkov, vendar vidimo, da živi rusko ljudstvo v splošnem pomanjkanju. Zabita duhovščina in oblastni birokrati tišče narod k tlom, drže ga v duševni in telesni sužnosti, da se ne more dvigniti, kakor so se dvignili narodi v svobodomiselnih državah.

Povsod na svetu se nam kaže sledeča slika: Čim več klerikalizma, tem večja revščina; čim manj klerikalizma, tem večje blagostanje.

In pri nas na Slovenskem?

Zdi se nam, da je krogokrog nas velikansko ogledalo, in v katerokoli stran ogledala se ozremo, vidimo grozno pošast klerikalizma, ki nam kaže same gole sestradane okostnjake. In vsi ti okostnjaki nam neprestano kriče: **Smo člani klerikalnega naroda; smo zakrknjeni in zaslepljeni klerikalec; smo duševno omejeni ljudje, — zato pa stradamo, zato poginjamo lakote.**

Nikjer drugod ne vihti klerikalizem tako oblastno svoje gorjace, kakor na Slovenskem. Vsi čutimo njegove udarce, najbolj jih pa čuti zapeljani slovenski kmet. Med ljudstvom največja revščina, po farovžih bogastva na izobilje. Na Dunaju nepregledna množica raznih v zlatu se valjajočih visokih oseb, ki si skupno z duhovščino dele plen, v naši domovini nepregledna množica v skrajni bedi živečih ljudi.

Naj vihti klerikalizem svoj bič nad Slovenci še nekaj let, in naša domovina bo prazna, kakor afrikanška puščava Sahara.

To nam pričajo ravnokar završeni vojaški nabori.

Na stotine mladeničev se vabilu ni odzvalo, ker so že davno zapustili svojo izstradano domovino. Šli so v širni svet, da preživijo sebe in pomorejo, če mogoče, tudi svojem. Šli so, ker jim domovina ni mogla dati koščka kruha, ker mora ta revna domovina rediti postopače.

Najžalostnejšo sliko nam kaže Bela Krajina. Od 344 pozvanih mladeničev jih je prišlo pred naborno komisijo v Črnomlju 101, vseh ostalih 243 pa si v tujini služijo kruh. Kako grozno mora biti šele izseljevanje vojaščine prostih mož, tega si niti ne moremo misliti.

Imamo eno samo, toda bridko tolažbo, da ko bodo zapustili domovino zadnji sužnji, takrat se bodo dvignili tudi dobro rejeni črni gavrani, ker ne bo nikogar več, ki bi hotel zanje delati s svojimi žuljavimi rokami.

Takrat bo konec slovenskega uboštva, takrat bo tudi konec klerikalizma med Slovenci.

Ampak še je čas, slovenski kmet, slovenski delavec, da preprečiš tako žalosten konec.

Povzdigni svojo glavo, poglej, kaj se godi po svetu in sprevidel boš, kaj moraš storiti tudi ti, da se rešiš iz tega bednega stanja.

V tem spoznanju pa boš zaklical: »Proč, farizejski hinavci! Proč, lažikatoški politični jerobi! Proč vsi vi, za katere sem doslej delal! Odslej hočem delati zase, vi pa, ki sem vas redil doslej, delajte, če hočete živeti! Jaz zase, vi zase, to je pravica, po kateri hočem odslej živeti!«

Politični pregled.

Kaj bo z državnim zborom?

Nad poslansko zbornico se zopet zbirajo črni oblaki. Pravijo, da bo vlada zbornico razpustila in da bomo na to imeli v jeseni nove državnozbornske volitve, ako se ne bodo poslanci v vsakem oziru uklonili in pokorili željam barona Bienenrtha. Mogoče je vse, vendar pa ne moremo prav verjeti tem vestem. Kaj bi pa bilo vladi pomagano z razpustom zbornice? Ali misli, da bo po novih volitvah dobila pohlevnejše poslance? Tega kratkoma ni pričakovati, pač bi bilo skoro pričakovati, da bi bilo izvoljenih še več vladnih zastopnikov. — Poslanska zbornica je imela v četrtek svojo prvo sejo po veliki noči. V tej seji ni bilo ničesar opaziti, kar bi kazalo na grozeči razpust poslanske zbornice. Ne mara se razpusta boje: vlada in poslanci sami.

Mir na Hrvatskem.

Po dolgih letih so zavladale na Hrvatskem urejene razmere. Med nar. poslanci hrvatsko-srbske združitve in novo vlado vlada popolno soglasje. Posledica tega je, da tudi sabor (deželni zbor) deluje ter skuša rešiti vse one zadeve, ki so ostale nerešene, ker preje sabor že dve leti ni bil na poslu.

Med narodom se vedno bolj širi zaupanje do poslancev hrvatsko-srbske združitve, kar dokazujejo volitve po raznih občinah, kjer povsodi zmagojujejo pristaši stranke.

Kmalu bo vsa Hrvatska in Slavonija na strani hrvatsko-srbske združitve, kar bi bilo le pozdravljati, ker ta stranka je res prava narodna stranka, ki misli pošteno z ljudstvom.

Volitve v bosanski deželni zbor.

Volitve v prvi bosanski deželni zbor bodo začetkoma meseca junija. Volilna agitacija se je že pričela. Posledica te agitacije je, da rasejo nove stranke iz tal kakor gobe po deželi. Volilna borba bo jako

zanimiva in vse kaže, da bo prvi bosanski deželni zbor nudil prav pisano sliko.

Zadovoljna Srbija.

V sredo se je vrnil kralj Peter s svojega potovanja v Petrograd in Carigrad zopet nazaj v Belgrad. Tako v Petrogradu kakor na Turškem je bil sijajno sprejet in z največjimi častmi sprejet in domneva se, da je s svojim osebnim posredovanjem mnogo dosegel na korist Srbiji. Ko se je kralj vrnil skoro po tritedenski odsotnosti zopet v Belgrad, ga je vse prebivalstvo navdušeno pozdravljalo in mu prirejalo iskrene ovacije, kar dokazuje, da ni verjeti nemškimi listom, ki pravijo, da Srbi nimajo radi svojega kralja.

Vladarski jubilej.

Letos praznuje črnogorski knez Nikola 50letnico svojega vladanja. Ob tej priliki prirede velike slavnosti na Cetinju. Kakor poročajo iz Črne gore, se bodo te slavnosti vršile 29., 30. in 31. avgusta.

Knezu pridejo k tej redki obletnici čestitati italijanski kraljevski par, srbski kralj Peter in bolgarski kralj Ferdinand.

Konec vstaje v Albaniji.

Poročali smo že, da so se Albanci na Turškem uprli. Okrog Prištine jih je bilo zbranih okrog 10.000. Njim na čelu je bil glasoviti četnik Isa Boljetinae. Turška vlada je proti njim poslala 79 polkov in mnogo topništva. Turški poveljnik je bil Ševki Torgut paša. Prišlo je že do krvavih bojov, na obeh straneh je bilo že mnogo mrtvecev, a naenkrat so se Albanci premislili ter sporočili Turkom, da se jim pokore. Par dni je sedaj mir, če bo pa dolgo trajal, je vprašanje. Turki Albancem nič prav ne zaupajo, zato pošiljajo vedno nove polke na Kosovo polje. — Prihodnjič priobčimo o teh bojih izviren dopis iz Makedonije.

Razgled po Slovenskem.

r O obravnavi proti Bornovemu lovcu Eisenpassu smo že zadnjič govorili. Zabeležili smo, da je ljubljansko sodišče izreklo tako sodbo, kakor da bi ne bilo življenje slovenskega mladeniča več vredno, kakor 140 kron, v katero kaznen je bil obsojen lovec Eisenpass, katerega je vsa javnost proglašala za morilca kmetkega mladeniča Rožiča. Ta gorostasen slučaj je vzbudil v vsi javnosti lahko umljivo ogorčenje in razburjenje. Splošno se je pričakovalo, da bodo o tem strašnem dogodku spregovorili tudi klerikalci. Toda »Domoljub« je popolnoma molčal, »Slovenec« pa je celo skušal lovca — opravičevati. Potem se je računalo na to, da se bodo zavzeli za to stvar klerikalni poslanci, ki so jih kmetje volili. Nič! Edini, ki se je zavzel za stvar, je ljubljanski državni poslanec župan Ivan Hribar. Ta je v

četrtekovi seji poslanske zbornice poklical pravosodnega ministra radi umora na Begunjščici in radi nečuvno mile sodbe nad lovcem Eisenpassom na odgovor. Torej ljubljanski poslanec, župan Ivan Hribar, se je zavzel za ubogo kmetko žrtev, klerikalni poslanci, ki imajo sicer vedno ljubezen do kmeta na jeziku, pa niso gani niti z mezincem! Takšni so poslanci, ki si jih izvolil slovenski kmet!

r 25.000 kron je dobil škof od nemčurske »njske hranilnice« za nove orglje v klavžu. — Torej je bila naša vest, da nemčurji škofa podkupili, vendarle nična, četudi ji sami nismo mogli priverjeti. Sedaj saj razumemo, zakaj je škof v »Domoljub« tako toplo priporočal nemčursko »Kranjsko šparakaso« in prav. — Jteto se nam zdi, da je pri tem tehtel - mehtlu odpadlo tudi nekaj tisočakov na škofove zavode! — O fejtakšni gnusni kupčiji, sramota takšnemu Slovincu, ki more kaj takšnega storiti.

r Za koliko so nemčurji kupili klerikalce, bomo navedli v prihodnji številki. Priobčili bomo v to dokaze v številkah. — Radovedni smo, kaj poreko na to klerikalci. Molčali bodo, kakor vedno, kadar se jim pride do kože. Toda govorili bomo mi tako glasno, da nas bo moral slišati najbolj zabit klerikalec v najoddaljenejši gorski koči!

r Nabiralcem znamk za družbo sv. Cirila in Metoda. Stare znamke imajo le takrat vrednost in pomen za družbo sv. Cirila in Metoda, če so ohranjene cele. Tanki zobčki ne smejo biti potrgani. Vse cenjene nabiralce prosimo, da na to pazijo. Pri striženju naj se raje malo več papirja pri znamki pusti, da se zobčki nepokvarjeni ohranijo.

r Kaj pa je to? Družba sv. Cirila in Metoda je razpečala lani od 1. januarja do 31. marca 210.800 narodnih kolkov, letos pa v isti dobi samo 114.000, torej 96.800 manj. Kaj pa je to?

r Za Ciril - Metodov obrambni sklad so se nadalje prijavili sledeči p. n. gg.: 657. Ema Šentak, Vransko (plačala 200 kron); 658. Štirje slovenski železničarji v Trstu; 659. Okrajna posojilnica v Kobariidu (plačala 200 K); 660. Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Rocolu pri Trstu (plačala 50 K); 661. Občni zbor moške in ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda za Št. Peter v Ljubljani (plačal 41 K); 662 Dr. Gustav Gregorin v Trstu (plačal 200 K); 663. Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Škednju pri Trstu (plačala 50 K); 664. Podružnica Kozje (plačala 200 K); 665. Gospodarsko in napredno društvo za šentjakovski okraj v Ljubljani (plačalo 50 K).

r Binkoštna veselica v svetovnoznani postojnski jami. Na binkoštni ponedeljek, dne 16. maja t. l. se vrši v tem edinem čarobnem svetu običajna jamska veselica.

Več godb in pevskih zborov bode koncertiralo v velikanskih podzemeljskih prostorih. Iz Trsta, Kormina, Ljubljane, Reke in Pulja bodo vozili v Postojno posebni vlakci po znatno znižanih cenah. Vsa jama bode slavnostno električno razsvetljena in vstopnina v jamo se je znižala za dan na 2 K.

Dolenjski novičar.

Z Vač.

d Z Vač. V predzadnjem »Domoljubu« je čitati, da govori iz našega župana g. Blaganje. Kdor je to »pogruntal«, se je precej zmotil. Ker je pa g. Blaganje že vaje takih krivičnih očitanih, bo tudi to prenesel. Smelo pa trdimo, da iz Mrve in Zajca iz Kostrevice govori naš kaplan, dasi jima sicer ne odrekamo zmožnosti, da bi sama takega skrpucala ne spravila skupaj, toda poznamo to po Majdičevih psovkah in samohvali. Zaje bi nas pač ne obkladal z liberalci in enakimi priimki, ker se nam kaj rad približuje, kadar se mu začnejo sline cediti po kakšni višji časti, kakor se to ravno sedaj godi. Tudi samohvala Mrve nam že preseda. Da je pripravljen poravnati vsako storjeno krivico, to je prazna fraza. Ob času požara je bila prilika pokazati nepristranost in enako mero do vseh prizadetih. Pravi, da so bili razven enega vsi zadovoljni, to ni istina; seveda so se podpisali, boječ se, da bi jim še tistih par kronic ne bilo odvzeto, zadovoljen pa je bil edino on in njegovi pristaši. Še živijo tu ljudje, ki jim je do obleke, ki so jo imeli na sebi, vse pogorelo, a niso dobili niti vinarja. Kje je tu pravica? Na njegovo dobro vspevajočo trgovino pa opoziramo c. kr. dohodninski urad, kajti dandanes se pač nobeden trgovec ne mara po časnikih hvaliti z dohodki kakor je to storil Mrva. Pred kratkim časom nam je kaplan Majdič na prižnici razlagal četrto božjo zapoved ter rekel: »Če imaš še tako slabe starše, jih moraš spoštovati.« Govoriti zna res jako lepo, toda njegova dejanja nasprotujejo njegovim besedam. Dne 5. t. m. nam je pravil zanesljiv mož iz Čemšenika, da je tamkaj živeči oče našega Majdiča v potu svojega obraza štedil, da je zamogel pridobiti sinu tako visoko stopnjo, za kar se mu ta sedaj skazuje hvaležnega s tem, da se mu ne sme niti pred oči pokazati, ter živi osamljen in v velikem pomanjkanju. Kako pa se strinja to s četrto božjo zapovedjo? Sicer je rekel, da so duhovniki za svoja dejanja sami odgovorni, vendar naše ljudstvo ne gleda samo na besede, ampak tembolj na dejanja. Tudi njegove hujskarije v »Domoljubu« rodijo dober sad. Dne 5. t. m. je marsikdo občutil, bodisi v gostilni ali na trgu klerikalno maniro. Letele so razne psovke kakor: krokarji itd. na popolnoma mirne ljudi. Posebno se je s tem odlikoval neki cerkveni pevec. Dovolimo si Vas

vprašati, gospod kaplan, koliko časa bo še to trajalo? Tisti, ki je zaslužil za svojo oliko šest porcij ričeta, ni naš pristaš. O onem mladeniču, ki je bil pri velikonočni procesiji aretovan, bomo pa govorili, ko bo stvar končana pri sodišču.

d Z Vač. Mi ne bomo odjenjali, čeprav so »Domoljubovci« že tihi kot grob. Feliks je za svoje junaštvo dobil šest dni zapora. Nedolžnost naših »Sokolov« se je zopet izkazala. Če bo »Domoljub« še pisal o Juvančiču, naj si Klančarjeva mati sebi pripiše, če najde zjutraj kakega pusta pred hišo. Gospod je v gostilni plačal 20 K, pa je dal svoje imetje. Gospod nadučitelj je šel mirno s Klanca in ni upil pod Klančarjevo hišo, to priča cela družba. Podrepnike peče, ker se je toliko mož podpisalo za gospoda Blaganjeta, naj pa še drugi poskusijo srečo. Gospodu nadučitelju smo hvaležni, ker nam oči odpira. »Slovenski Dom« nam on zato priporoča, da zvemo resnico. Kosmatemu Titu, ki čez ta list zabavlja, bomo zanaprej zmirom vrata pokazali. Sama lakomnost vas je. Kaplan je še Švarcovega Toneta na zadnjo uro rotit, da bi kaj zapustil za farško bisago. To si zapomnimo. Ne čudite se, če imate vsak danj manj privržencev. V nedeljo 10. t. m. je kaplan na Klanecu napajal svoje backe, pa mu ne bo nič pomagalo, samo v nevoljo je spravil Mrveta in Osolelo. Z a v e d n i k m e t.

Novice iz Mokronoga.

d Župnik prijet za jeziček. Dne 12. t. m. se je vršila pred tukajšnjim okrajnim sodiščem obravnava zoper našega župnika, ki je dolžil Ivana Lindiča, čevljarskega mojstra in pončevalca v igranju na gosli in citre, pohujševanja otrok in brezverstva. Župnik bo moral svoje trditve preklicati.

d Našim klerikalcem pa mora že res trda presti. Če bereš »Slovenca«, prav »Nemca«, se ti mora kar povzdigovati, tako hvalijo sami sebe. Nadučitelj Pirnat bo kmalu v zadregi za izraze, s katerimi bi bolj dokazal svoje klečeplastvo pred župnikom. O, pa saj je študiran ta »Oberčuk« brez »Čukov«. Bo že našel v kakem slovarju izraz, s katerim bo »mokronojzarjem« dokazal, kaka sloga da vlada med njim in med župnikovimi backi.

d Na naslov šolskih oblasti. Razširjena je govorica, da je nadučitelj Pirnat izsiljeval od dečkov njegovega razreda obljubo, da bodo, ko izstopijo iz šole »Orli«, prav »Čuki«. Razen par so mu neki vsi obljubili. Mi pa sedaj vprašamo, ali je tem dečkom zagotovljeno, da ne bodo zbog tega trpeli pri klasifikaciji? Drugič pa: Ali sme učitelj že v zgodnji mladosti vcepljati otrokom strankarski fanatizem v mlada, dovzetna otroška srca? In tretjič: Če sme klerikalec Pirnat vse to počenjati, kako pa to, da župnik zapira in kaz-

nuje one učence, ki obiskujejo sokolsko telovadbo in to le na izrecno željo prizadetih staršev?

d V mokronoškega »Sokola« se zaletuje v zadnji sobotni številki Boltatu Pepe. Gospodu iz srede trga kličemo: V resnih predalih »Slovenca« smo vam vedno za resen boj in to še z velikim veseljem na razpolago, a svoje norce brit hodite lahko kam na dobrovško gmajno, ker kakor vam menda znano, pri nas ste politično odigrali!

d V naše uradništvo se je zaletaval zaznamovani Lampek v Št. Ruprtu na zadnjem shodu. Veš kaj, »deželni finančni minister«, kadar boš ti imel toliko ugleda po lastnem zasluženju med ljudstvom v našem okraju, kakor ga ima večina našega uradništva, razun nekaterih mize-mazod, o potem le zabavljaj, a dokler moreš kazati le perje svojih bratov klerikov, bodi pa le tiho! Zapomni si to: Da niti trakov čevljev od onih, ki jih napadaš, nisi vreden odvezati. Capito?

d Pa saj vemo, kaj vas, črna druhal, najbolj boli: oni napis, ki se blesti na hiši gospoda Penceta in to je »Glavna hranilnica in posojilnica« v Mokronogu. Da, to je tisti črv, ki vas gloda. A bodite vendar trezni, preljudi klerikalci, saj če se ravnote po naukih Kristusovih, vendar ne smete imeti mesta, kamor bi položili glavo. Pustite torej nabiranje premoženja nam »brezverskim« liberalcem, a vi pa raje pišite dr. Žlindri, da razdeli oni milijonček, za katerega je še vedno dolžan odgovora, kje in kako ga je pridobil. Potem tudi takoj lahko likvidirate z vašo posojilnico, saj bo od tega milijončka gotovo tudi odpadlo kaj za zastavo za iz Rimarsko družbo. Verjemite nam, da bo to prav, saj potem, ko to izvršite, boste imeli saj več časa za preganjanje naprednjakov. In to bo tudi nekaj. Torej na delo sedaj, vi zakupniki demokratizma in zapovedi »ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebe!«

d Nov jez klerikalcem in njihovemu prodiranju naj bi zaštevilo napredno gospodarsko in politično društvo za okraj Mokronog. Že izvoljeni pripravljalni odbor, posebno pa gospod predsednik, naj stori svojo dolžnost. Tudi javen shod bi bil na mestu. Shod napredne mladine bi tudi ne škodil! Kaj pripraven bi bil prvi maj. — Torej gospodje, na delo!

Jz Št. Ruprta na Dolenjskem.

d V zadnjem »Domoljubu« boljše rečeno »Lažiljubu« smo brali, kako njegov dopisun iz Št. Ruprta laja. V petih vrsticah petkrat zalaja in kaže, da je res podoben psu, ki vsakega obgrize, kogar le more. Nevarna žival je besen, stekel pes in če ni priklenjen, se njegovega strupenega gobca obraniš le z drenovo palico in s podkovanimi čevlji, če nimaš slonove ko-

že. Od kdaj napada »Lažiljub« šentrupertske občane? — Odkar je Štrajhar v Št. Rupertu. — Ste že videli rjovečega leva, ki gleda, koga bi požrl? V Št. Rupert pridite, pa ga boste videli in slišali njegovo rjojenje.

d **Za kratek čas.** Miha: Kaj našega kaplana najbolj skrbi? — Nace: Odkod bo dobil vodo za svojo mlekarino. — Miha: E, zavoljo tega pa lahko sladko spi, mu bomo že mi toliko več vode prilili v mleko, pa jo bo imel čez in čez dosti.

d **»Čuk« se je oženil,** tralala, tralala, — sova ga je vzela, hopsasa, hopsasa. — Tako bo čez par let žvižgal kaplan, ko bo kot »oberkonzumar« meril trakove, srjace in predpasnike, in hopsasa bodo skakali brezskrbni trgovci, ploskali pa bodo »Čuki«, »Marinarice« vino točile, krčmarji in vinogradniki pa heruš pili. Mleko in vino se bo cedilo v konzumu, Šentrupertčani pa bodo pili — vodo. Kmetje bomo dolg plačevali in zadnje kronce pridevali. Vse nas bo naštrajhal.

d **Da ne bo dolgčas,** si bomo ob priložnosti ogledali tudi Štrajharjeve podrepnike, ki mislijo, da so možje, pa se obešajo na njegove pete, da jih hujska in kakor peske ščuva, da lajajo in obrekujejo in kradejo čast mirnim, poštenim občanom. Ne pomaga nič, četudi za vino daste, resnica gre na dan, čeprav vas kolje vsaki dan. Fotografirali bomo tudi tiste ženice, ki imajo take možice, ki vse radi prikimaajo, kar ljub gaspud »prštimaajo«, ker nimajo svojih hlač, jim žena slekla jih je s krač. (Pesem priobčimo prihodnjič.)

Jz Krmelja pri Št. Janžu.

d **Nesreča pri rudniku.** Preteko soboto se je zgodila pri rudniku nesreča, ki je zahtevala človeško žrtev. Na premogarja Škodo, čvrstega 18letnega fanta, se je podrlo in vsulo nekaj voz materiala ter ga podsutega zadušilo. Ko so ga odkopali, je bil mrtev. Zdravniška pomoč je bila seveda prepozna; pa ni čuda, rudniški zdravnik, gosp. dr. Dereani, je v Trebnjem in predno se pripelje iz Trebnja v Krmelj, je lahko že vse zamujeno. Od mrtvih obujati in čudežev delati pa tudi zdravniki ne morejo. Pogreb se je vršil v ponedeljek popoldne, bil je v resnici svečan. Spreveda se je udeležilo veliko uniformiranih rudniških delavcev, na čelu jim gospod inženir in drugi vodje (gospod Flatschat pa v haveloku); le gospoda ravnatelja smo pogrešali in smo radovedni, zakaj se on ni udeležil. Na trakovih pri vencu, ki so mu ga podarili v zadnji pozdrav, so bili samo-slovenski napisi — tako je prav! Ko se je spreved vil od hiše žalosti iz Krmelja proti Št. Janžu, je bučala pri strojih trozvočna signalna piščal tako dolgo, da je dospel do gozda, potem pa je ponesrečenec, ki ga je preje nešteto krat vabila na delo, še v zadnji pozdrav s trikratnim pre-

nehljajem zaječala, da je njen pisk odmeval svečano in žalostno ter budil v sreih vseh sočutje. Tako se je spreved počasi pomikal v Št. Janž, kjer so mladega ponesrečenca položili k zadnjemu počitku. Pevci iz Mokronoga in Krmelja pa so mu ob njegovem zgodnjem grobu zapeli žalostinko v slovo. — Z odkritim veseljem moramo k tej žalostni dogodbi dodejati še novost, da se je pri tej priliki, kolikor nam je dozda znano, ni žalil narodni, slovenski čut, in se je delavcu na njegovem potu v smrtni sen izkazalo z obilno udeležbo dostojno sožalje in spoštovanje. Bodisi, da je to uspeh »Slovenskega Doma«, ali pa da so to storili iz lastnega nagiba, pripomnimo k temu dejstvu le toliko, naj se dela v tem znamenju vedno in povsod — pa se bomo vsi prav dobro razumeli.

d **Iz Št. Janža.** Imenitno pridigo je imel v nedeljo šentjanski Nemanič. Nemara se je hotel zopet škofu prikupiti, ker ga je zadnjič tako »fino« sprejel. Pošteno ga je pokidal. Pridigar je bil rdeč kot purman in vpil je, da bi se kmalu razčesnil. Rekel je med drugim, da podpira jo liberalizem na Kranjskem: Sokolstvo, Cirilmetodarija in požarna bramba. Zbavljaj je čez šentjanske »Sokole«, ker ga puste v miru. Podtikal je »mlečozobemu sokolčku« neko »pismo«, za katerim je tako dolgo iztikal, da ga je našel. Čujte, ljudje božji, kako vas je farbal. Tisto pismo ni bilo drugega, nego izrezek iz »Slovenskega Doma«. Dopisnika je imenoval smrkovca, kar kaže lepo oliko župnikovo. Rotil je starše, naj ne puščajo fantov k »Sokolu«, kjer se uče zabavljati čez cerkev in duhovne. Samo trohico naj dokaže, da se pri telovadbi kaj takega godi. Vi sami, gosp. župnik, dražite ljudi in delate nemir. Ali še veste, kako so bili ljudje zaradi kolekture razburjeni? Pohvalil je javno Hribčevo mater iz Koluderja, ker ni pustila svojega sina k »Sokolu«. Rekel je, da je to najboljša mati v celi fari. In sin? Povejte še to ljudem, da ga je kapucin nagnal iz cerkve, ker se je nespodobno obnašal. Hvala bogu, da ni treba »Sokolov« iz cerkve izganjati, ker se znajo spodobno obnašati! Prekoristna požarna bramba mu je bila tudi na poti. Ljudje, vaš župnik vam ne privošči, da bi vam branili ognjegasei ob času nesreče življenje in imetje. »Ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebe,« je učil in izpolnjeval Kristus; šentjanski župnik pa pravi: »Boj vsemu, kar ne trobi v moj rog.« — Kdor seje preprižanje vihar. Le pazite, da vas ne odnese. Vsaj jokati bi se nihče za vami, razven . . .

Novice iz Semiča.

d **Ali siromak nima duše?** V nedeljo, dne 10. aprila se nam je nudil žalosten prizor, da je bil vsak ogorčen, kdor ga je

videl. — Neka stara ženica, Pečavarca, je bila v oskrbi semiške občine. Ker je bila bolna v nogah, ni mogla hoditi od hiše do hiše. Veleslavni občinski odbor je nato ukrenil to - le: Vsak posestnik ji je moral po en dan nositi vsakdanjo jed in drva za kurjavo. Kdo je kuril, se ne ve. Oddaljena je bila od Semiča skoraj četrt ure. Kako jed je dobivala, naj si bralec sam predstavlja. Pustili so jo samo cele dneve, brez vsake oskrbnice. V soboto, dne 9. t. m. so jo dobili na teh ležečo, in vse je kazalo, da se je reva ubila. Morda mislite, da ji je zvonil zvon za zadnji uro? Kaj šel! — Dne 10. t. m. so jo nesli v mrtvašnico brez zvonjenja, nosači so pa cigarete kadili, česar pa ne zamerimo, saj so člani katoliškega izobraževalnega društva. — Res žalostni prizor!

d **Še enkrat opominjamo semiško občino,** naj se bolj briga za take potrebne stvari, ne pa za to, če v kaki gostilni malo zaplešejo, pa mu že nalože 20 K globe. — Ako se pripeti še kak takšen slučaj, poskrbite vsaj za bolj dostojen pogreb, saj siromak ima prav tako dušo kot bogataš.

d **Bolezen.** Okrog Semiča je začela silno razsajati pljučnica. Naj bo mlad ali star, vsakega pobere, ker ni mogoče dobiti takoj zdravniške pomoči. Vprašamo občino, kdaj bo ukrenila potrebno, da dobimo vsaj enkrat na teden zdravnika v Semiču, ko ste že davno kričali: »zdej bomo jemele dohtarja v Semče.« Da se bi saj kmalu uresničile vaše obljube.

d **Zopet požar.** Dne 4. aprila je bil zopet požar v Podrebru. Zgorelo je eno hišno poslopje in vinska klet. Na lice mesta je takoj prišla semiška požarna bramba ter pogasila, da se ni ogenj razširil. V enem mesecu je bilo pet požarov v Podrebru. Požigali so cigani, katere so sedaj k sreči polovili ter jih dali pod ključ. — Upamo, da bo sedaj mir.

d **Divjega petelina** je ustrelil v nedeljo dne 10. t. m. najemnik lova občine Loški potok g. Franjo Rus, gostilničar na Hribu, in sicer na meji lovišč graščaka Rudeža in kneza Auerspega.

d **Telče pri Škocjanu.** »Zaslepljeni« ljudje iz hribov nam pišejo: Ali mislite, gospod kaplan, da smo res le neumne »ovce«, ki bezlajo vse tja, kamor gre ena? — Čemu bi hodili za pastirjem, če vidimo, da nima nič ljubezni do nas? Ko se je Kristus, dobremu pastirju, izgubila ovca, je pustil ostalih 99 ovac in šel iskat izgubljeno, ko pa jo je našel, jo je ljubeznivo zadel na rame ter jo nesel domov. Vi nimate Kristusovega duha, kajti za nas »zaslepljene ljudi« nimate drugega kot oštevanje. Seveda, če bi mi posegli ob vsaki priliki prav globoko v žep, bi naše kronice vseeno sprejeli. Toda kaj bo, če jih ne damo? V strahu in trepetu smo stali v nedeljo v cerkvi, ko ste nam zažu-

gali, da boste že poizvedeli, kakšen bo »ofer«. Kaj bo potem, če bo ofer »tak, da ga še ni bilo takega?« Močno smo rado-vedni, kaj bo potem, če ne bomo tako globoko v žep posegli, da bi nič ne ostalo no-tri? Ali Vam ugaja, strahovati odrasle može tako, kot bi bili kakšni šolarčki? — Naša cerkev je res potrebna poprave, toda ali nas niste mogli opozoriti na to na dru-gačen način? Pravijo, »da kdor veter seje, žanje vihar, in da lepa beseda lepo mesto najde. Mi smo res v hribih in nismo učeni tako, kot ste Vi, radi bi se pa tudi mi kaj naučili. Kdor nas lepo uči, saj ga poslušamo. Tudi vas bi radi poslušali, ko bi nas učili božje besede, toda daleč je božja be-seda od Vas, saj slišimo le oštevanje iz va-ših ust. Da bi ne ostali zaslepljeni, bere-mo časopise in verujemo tistemu, kdor je zaupanja vreden. Tudi slepo pokorni no-čemo biti vsakomur. Čemu bi tudi ne pre-mislili tudi malo sami? Saj nam je menda bog zato pamet dal, da mislimo. Navse-zadnje, prav zadovoljni smo z vami, kadar dar pridete k nam, pa še bolj smo zado-voljni, kadar greste mimo, gospod ka-plan.

d Iz Metlike. Mrtvaški zvonec zvoni naši čukariji. Naš prejšnji kaplan, sedaj župnik v Semiču, se je velikokrat pobahal, kako mnogoštevilna je njegova čukarija. Vselej jih je častil, da so metliški — orli. Postavili so čukovski dom, kakor pravijo, a podoben je bolj hlevu za živali. Nahaja se v Križevski vasi tik Kolpe. Sedaj se sliši, da je šla čukarija po Kolpi, vsaj tako je pravil neki »orek«. Rekel je: »V za-četku nas je bilo precej, toda vsaka stvar malo časa trpi. Tako je bilo tudi pri nas: vsak dan nas je bilo manj, da se je končno naše število znižalo na šest z »oberčukom« vred. Da nam ostane vsaj kaj za spomin, je rekel Peter, »oberčuk«, se bomo dali slikati. Tako je šla k vragu čukarija. Pre-pozno je sedaj, da bi pristopili k čukom, gospod nadučitelj!

Belokranjska železnica.

Ko je bila leta 1907 sklenjena pogod-ba med Avstrijo in Ogrsko, tedaj je belo-kranjsko ljudstvo z veseljem in navduše-njem pozdravljalo vest, da dobi toliko za-željeno železnico, dasiravno ni popolnoma moglo verjeti tem vestem. Naši klerikalci, ki so mojstri v takih rečeh, so to ugodno priliko porabili in začeli z vso vnemo razširjati vest, da je to zasluga »dičnega« Šukljeta in Šusteršiča.

Res jim je šlo nekoliko Belokranjcev na limanice, in žalibože, našli so se tudi ljudje, ki so s tem agitirali proti Maceletu, češ, da se bodo drugače Šukljetu zamerili in belokranjske železnice ne bo. In tudi pred kratkim je trobil »vseznalec« in »ve-lik kmet« profesor Jarc v Črnomlju zbra-nim ovčicam, da je klerikalna stranka edino - zveličavna za Belokranjce in

imajo vso »zaslugo« za železnico edinole klerikalni poslanci.

Toda kakor vedno, tako je ostalo tudi tu samo pri besedah in belokranjsko ljudstvo je ostalo zopet prevarano in ogo-ljuvano.

Zelo značilno je pa, da mu je to ža-lostno vest moral prinesiti »Slovenec« sam, ki je ravno glasilo onih »zaslužnih« mož za Belokrajino, ki je niti ne poznajo.

Žalibože, belokranjski kmet bo moral prestati zopet marsikatero grenko uro, marsikateri bo zopet primoran zapustiti ljubljeno domačo grudo ter iti iskat kru-ha za se in za svoje otroke v daljno Ame-riko, marsikateri dom bo moral biti zopet prodan, marsikateri kmetič bode moral iskati pomoči v posojilnici. In za vse to gorje se ima v prvi vrsti zahvaliti svojim klerikalnim poslancem in zlasti pa še go-spodom iz farovža, ki mu dajejo tako do-bre nasvete. Belokranjska železnica je po sedanjih poročilih skoraj gotovo zopet preprečena, in kakor so pred 40. leti in-ženirji zastonj merili in delali, tako tudi danes, kajti v doglednem času zastonj pri-čakujemo železnice.

Belokranjskemu kmetu pa ne preosta-ja sedaj drugega, kakor da v samopomoči išče rešitve in ne v farovžih in pri različ-nih Šukljelih in Matjašičih.

Gorenjski novičar.

Novice iz Št. Vidu nad Ljubljano.

g Birma. Preteklo nedeljo je prišel birmovat v naš Št. Vid, po svoji rdeči brošuri ovekovčeni pisatelj, škof Bona-ventura. Ko je stopil »prevzvišeni« na prižnico, ter začel skakati, z rokami ma-hati in pačiti svoj prečastiti obraz, smo takoj spoznali, da mu birma ni toliko na srcu, kakor politika. Jezil se je nad vsem, kar Zabretu ne ugaja, no, seveda, on je počel vse to na Tinkerletovo prošnjo. — Bridko je tožil, da so v naši župniji na-predni časopisi preveč razširjeni (seveda je imel v mislih »Slovenski Dom«). Toda Tinkerletu povemo, da če bo kaj večkrat apeliral na odpor naprednega časopisja s tako smešnimi govorniki kot je ljub-ljanski škof, potem se bo »Slovenski Dom« vsaj še za enkrat toliko pomnožil, kakor se je sedaj. Vso skrb je »prevzviše-ni« posvečal posebno mladini. Dekleta je rotil, naj se vpišejo v »Bogomilo«. No, tukaj se je »prevzvišeni« strahovito bla-miral in te blamaže je kriv Tinkerle. On bi mu namreč imel povedati, da je »Bo-gomila« že davno umrla. Da, tako resnič-no umrla, kakor bo umrla »Ženska zve-za«, kadar Tinkerle vso članarino na var-no spravi. Nadalje se je »prevzvišeni« mnogo trudil, da bi rešil pojemajočo »Ču-karijo«. Rekel je, da je »Čukarija« cerk-vena bratovščina. (Ojej!) I hentaj vendar, pa v cerkvenih bratovščinah nismo do

sedaj našli še takih pravil, da se mora krasti in piti tuje vino. Zlasti mnogo pa je govoril naš višji pastir o nečistih strasteh. No, on je v tem priznan speci-jalist, to vemo iz njegove svinjske brošu-re. Pri tem se je tako tresel in drgetal, da smo sodili, da ta božji nadpastir mno-go trpi za to boleznijo. Zakaj je vendar postal škof? Kakšen vtisk je ta njegova pridiga napravila na poslušalce, si lahko mislimo. Žal, da ima naš preljudi »Slo-venski Dom« premalo prostora, da bi za-beležili vse ljudske opazke in dovtipe. No pa upajmo, da ta nadpastirjev trud ven-dar ni bil zastonj, vsaj za njega samega ne. Saj se je Tinkerle že menda toliko »brihtal«, da mu je pri odhodu spustil ne-kaj kronic v žep.

g »Mir vam bodi«, so bile prve bese-de Kristusove po njegovem vstajenju. In nihče na svetu še ni našel dragocenejših stvari, kakor je ljubi mir. Vse dragoceno-sti, vsi biseri, vse srebro in zlato in vse le-potije na svetu ga ne nadomestijo. Brez miru je — živi pekel že na tem svetu. To so spoznali že poganski narodi. Če so pa že neverni pogani to spoznali, kaj naj pričakujemo še-le v krščanski dob?! In čudno, da naš premilostljivi in prevzvi-šeni gospod Zabret Tine ta dragoceni dar božji, ki je sreči v najbližjem sorodu, ne spozna. O blagor občini, kjer prebiva mir! In blagor župniji, ki ima v pravem pome-nu besede dušnega pastirja, ki ima v gla-vi vse v redu. V naši občini pa je vsled sedanjega terorizma gotovih šentvidskih mogotcev radi popolnoma neprikladnega, premajhnega ter grozovito predragega (čez 50 K štirjaški seženj, ako se odraču-na odpadek v regulacijske namene držav-ne ceste) stavbnega prostora za novo šolo, toliko razburjenja, nemira in splošne ne-zadovoljnosti, da je naravnost žalostno in neznosno. Vse tarna, kaj bo, kaj bo, ako bo šlo tako naprej, nam bodo še domači-je prodali, kako bomo plačevali v teh sla-bih časih vse te velikanske naprave, ka-kor n. pr. cerkveni dolg, novo pokopali-šče in še vrhu tega bo treba za novo šolo okroglo 200.000 K. O ubogi kmeti trpin, davkoplačevalec šentviški, vsegamogočni naj se te usmili! Po božjih in ljudskih zakonih, dolžni so zastopniki občine ljud-stvo pred vsakim nepotrebnimi izdatki varovati, ne pa težiti s tisto močjo, kate-ro so jim njihovi volilci dali za tem, kar njim koristi ali ugaja in spolnjevati svo-je želje, ter z vso odurnostjo in maščeval-nostjo nastopati nad njim neljubimi ose-bami. Tine, Tine, samemu hudiču se že gnusi tvoje delovanje v Št. Vidu in vse te že preklinja, da, celo tercijalke so proti Vovkovi kupčiji. Imena na razpolago! — Ako je v tvoji glavi vse v redu, gotovo moraš vedeti, da vsak jarem je kolikorto-liko težak, in da je jarem kmeta trpina in ubogega obrtnika, sploh davkoplačevalec, najtežji; torej se s tvojim in Klanfarje-

vin delovanjem pravi že itak težko kmet-sko delavno življenje še obteževati, ker pretesno uklepata ubogega trpina v razne jarmiče. Slabo in zapravljivo gospodarstvo smemo in moramo sovražiti v človeku, a človeka moramo ljubiti in ga odvrčati od nepremišljenega gospodarstva in ga k dobremu napeljavati, kar se je že čestokrat za našo občino storilo v »Slovenskem Domu«. Saj tudi zdravnik le bolezen preganja, bolnika pa ljubi in hoče rešiti. Prevzvišeni, nerazumljivo mi je, zakaj sovražiš osebe, ki se potegujejo za stavbni prostor nove šole, dasi so od teh ljudi zbrani stavbni prostori najboljši v Št. Vidu. Trpeti ne moreš dalje takih ljudi, ki imajo kremenit in čist značaj, ki se niso oskrunili za Kraljičevim kozolcem in ki so toliko previdnejši od Klanfarjevega Toneta, da vedo, da farovski pun-gert ni za novo šolo. Ta vrsta zavisti se je v peklu začela in hudič je že v obilici izpečal, pa ima še zmirom dovolj naročnikov, zlasti iz Št. Vida. Usodepolno bitko bijejo naši samostojni kmetje, obrtniki in tudi nekaj previdnejših in vestnih občinskih odbornikov, združeni z občino Gore-nja Šiška, namreč, da bi se šola res na pravem mestu postavila, za kar uživajo med občani splošno spoštovanje. Za to se je pa ravno vsled nekateri šentviških mo-gotcev terorizma začelo širiti in svetlika-ti tudi v Št. Vidu čim bolj. Le tako na-prej, Tinkerle! Ljudstvu se odpirajo oči in morda je že blizu čas, da se otrese tega prokletega terorizma šentvidskih osrečevalecev. Končno ti pa še povem, prečastiti Tine, da obnašanje tvoje do bližnjega je ravno mera, po kateri se meri ljubezen, koliko je je v tvojem srcu do ubogega davkoplačevaca. Ali si morda pozabil na lepe in svete besede, namreč: Kdor pravi: Ljubim Boga, pa sovražim svojega brata, je lažnik. — Šentvidski kmet.

g Klerikalni ovaduhi. Klerikalec B. je ovadil posestnika J. S. davčni oblasti, da ima gostače v hiši. Ne da bi davčna oblast o tem vprašala dotičnega posestnika, je takoj razpisala komisionalni ogled. — Vprašamo, ali se je izplačalo? Ali bi ne bilo pametneje, da bi oblast pismeno vprašala posestnika, ako ovadba odgovarja resnici? Prav gotovo bi dobila resničen odgovor. Ali so ovaduhi več vredni, kakor poštene ljudje?

Jesenške novice.

g Klerikalni shod. V nedeljo so skli-cali shod naši klerikalci in sicer za zaprti-mi vrati »Delavskega doma«. Vabila ze shod je raznašal občinski sluga. Za shod je bil priglasičen kot govornik dr. Šusteršič, tisti Šusteršič, ki je pred par leti bežal z Jesenic. Ker je prav mrzlično deloval ves klerikalni agitacijski aparat, zato se je še precej radovednežev zbralo na shodu. Vendar se je pa opazilo, da se ljudstvo ne pusti več farbati, ko svoj čas, ko je kleri-

kalcem še cvetela pšenica na Jesenicah. Po shodu so se zbrali kmetje od Sv. Križa in Hrušice pri Višnarju ter prav pošteno za-bavljali na dr. Šusteršiča. Govorili so: ali si ga videl? Nam še za vlak manjka denar-jev, on se je pa kar z avtomobilom pripe-ljal. Po govoriti zna dobro, toda za nas kmete pa ne bo prida naredil, kvečjemu kakšne nove davke. In kaj sledi iz tega? Ne samo v dolini med delavci, ampak tudi med kmeti v hribih se dela dan!

g Klerikalna vzgoja. Ne bi pisali o tem, ker pa gotovi ljudje vedno vpijejo kakšni so »Sokoli«, zato smo prisiljeni, da posvetimo nekoliko v klerikalno izobraz-bo. Pred nekaj dnevi so aretovali orožniki nekega 15letnega čuka, ki je kradel kakor sraka, in imel svoj zaklad zakopan pod mostom, ki vodi čez železniško progo. Fant je bil jako vnet za čukalado, in če je le mogel, je kazal osle in jezike »Soko-lom«. Jako značilno je tudi, da rednica te-ga fanta ni nikamor drugam pustila kot v »ajmoht« in v cerkev. Ne sumničimo pri tem dogodku nikogar, želimo le, da se mladino, komur je izročena, vzgoji pošte-no in da se resnično izobrazí, ne pa samo v sovraštvu do »Sokolov«, kakor so vzgo-jeni mladi jeseniški čukei, ki na cesti zmerjajo odraslene in poštene fante »So-kole« s pijanci in psi. Torej ako že vpijete, da jih vzgajate v krščanskem duhu, vzgo-jite jih tako, da se ne bodo hvalili, češ, za procesijo smo šli koj pred godbo, pa nismo nič molili, molijo naj stare babe. Kaj pa pravijo starši na to, da so trije mlečni fantiči, stari jedva 14 let, hodili namesto k vaji k »Orlom«, pod okno ne-kega isto tako mlečozobnega dekleta. Naš nasvet je: Pometajte najpreje pred svo-jim pragom, potem idite drugam.

g Patentirani lažnik je gotovo »Slo-venčev« dopisnik. Ako se kje zgodi kakšna nerednost, tedaj gotovo nagromadi vse »Sokolom« na hrbet. Prav tako zad-njič, ko je poročal, da so se »Sokoli« stepli v Žirovnici. Informirali smo se o tem in zvedeli, da ni bil niti eden član kakšnega sokolskega društva zraven, na-sprotno, vsi so zvesti pristaši tistega do-brega našega slovenskega ljudstva, ki meče »Sokolom« pri vsaki priliki polena pod noge.

g »Sokolska župa« ščegeta naše »aj-mohtarje«. Sobotni »Slovenčev« dopisnik prav milo toži, ker si je neki mladi čukec kremplje in pa ušesa oparil ob lepakih go-renjske »Sokolske župe«. Svetujemo »Slo-venčevemu« dopisniku, da naj pouči svoje frgolarje, da je bolj umestno, ako se po-menijo, da lepakov ni dovoljeno trgati in se iz njih norčevati, pa če je prav na teh lepakih zapisano »Sokolska župa«. To bo mnogo več zaleglo, kakor če se obsoja največji dobrotnik slovenskega naroda v pekel. Torej dopisnik, vzemi veliko kuhl-nico, še boljše veliko lopato, pa pošteno premešaj svoj, iz vseh prahov skupaj zne-

šeni močnik, pa pusti sokolsko župo, saj vidiš, da je za ljudi tvoje vrste premastna. **g Junaštvo čukov** je pač velikansko. O tem se je prepričala tudi neka 70letna ženica, ko se je vračala prejšnjo nedeljo od šeste maše. Tik pred njo je raztrgal neki junak te vere lepak, ki je vabil na predavanje sokolske župe. Ženica, opazivši to domoljubno delo, je zavpila nad njim: »Ti ajmohtar, kaj ti je pa na poti, da ga trgaš?« To je pa podžgalo pogumnega ču-ka, da je tekel pred 70letno ženico kakor zajec. Oj junaštvo!

g Požar papirnice v Medvodah. Piše-jo nam: Požar v medvodski papirnici je napravil škode okrog 2 milijona kron. — Sliši se hvaliti gasilna društva, ki so pre-prečila, da ni ogenj uničil lope na levi strani. To se naj zahvali tvornica gasil-nim društvom Pirniče - Šmartno in Sora, zakaj ti dve društvi sta neumorno delova-li, bili tudi prvi na lieu požara, ter ogenj že izdatno omejili, predno so dospeli ga-silci iz Ljubljane in drugod. Največja od-lika in pohvala pa gre sorškemu gasilecu, Mujovčcu Benediku, ki je kljub svarilu in nevarnosti, stal na strehi ter z vodo omejil ogenj. Mož se je baje precej ope-kel. Toliko resnici na ljubo.

g Sleparija z margarinom. Marija Kušar, posestnika hči iz Dola št. 4, obč. Medvode, okraj Ljubljana, se je hotela Ljubljančanom, zlasti gospodinjam, v mi-nulem letu prav prikupiti s tem, da jim je prodajala margarin za pristno surovo čaj-no maslo. Kušarjeva je namreč kockasto margarinsko maslo predelavala doma v lepe štručke, da je izgledalo kot pravo kmečko čajno maslo. Trud ji je bil obilno poplačan z lepim dobičkom. Ljubljanske gospodinje pa so si po nepotrebnem praz-nile žepe, ko so z veseljem kupovale mar-garin za pristno čajno maslo. Kušarjeva je sicer zelo pobožna in ker je zaupala preveč v Boga, je mislila, da sme golju-fati, čeprav je tudi zanjo po božji in člo-veški postavi prepovedano. Tržno nadzor-stvo je to premeteno sleparico o božičnih praznikih izsledilo. Dne 22. decembra l. l. ji je zaplenilo 135 kg margarina, njo pa izročilo c. kr. državnemu pravdnistvu. Sedaj ji je c. kr. deželna sodnija priznala 3 mesece strogega zapor, vsakih 14 dni pa še povrhu trdo ležišče in povrnitev stroškov. Kušarjeva bo imela torej tri me-sece časa premišljevat, kako se ne sme prodajati margarina.

g Iz Motnika nam piše Savinčan: Po svojih opravkih iz Savinske doline, sem prekoračil deželno kranjsko - štajersko mejo. Dobrih 10 minut naprej grede, sem prišel v prijazen trg Motnik. Toda, kako sem se začudil, ko sem opazil takoj pri vhodu na občinskih tablah nemški napis, glaseč se tako-le: »Ortschaft, Gemeinde: Mötnig, Bezirk: Stein.« Mislim si:

Gotovo je ta trg nemški, ali pa sem zašel celo kam na Prusko. Ko sem korakal malo naprej, sem zagledal zopet napis v blaženi nemščini: »Bierniederlage der Brauerei Mannsburg.« Nekoliko dalje sem zopet videl napis: »Lederniederlage.« Mislil sem si: Sedaj pa ni dvoma, da sem v kakšnem nemško - slovenskem trgu. Zato sem vprašal mimo dočega fanta: »Ali je tukaj kaka slovenska gostilna?« Ta me je debelo pogledal in mi odgovoril: »Saj tukaj ni nobene nemške, razun ene. Kar pojdite tukaj v gostilno: pri Flegarju.« In res sem krenil v dotično gostilno in bil sem prav zadovoljen, saj želodec se mi je potolažil. V gostilni je bilo poskrbljeno tudi za zabavo. Tam sta sedela dva župnika, vsa v »rožcah«. Gramofon je kričal, župnika sta pa metala groše vanj. Kaj se je potem godilo, ne vem, morda to pojasni gosp. Grabner ali pa ona dva župnika.

Notranjski novičar.

n Iz Topolea pri Ilirski Bistrici. Sprejmite tudi nekaj malega iz naše še malo znane vasi. Tukaj pri nas smo res napredni in požrtvovalni za dobro stvar. Mi imamo vse v redu; po potih ni niti za pol metra blata; zvonove imamo tri, eden je počen, drugi ubit, a tretji pa ima luknjo, in cerkev ima take oskrbnike, da je vse s trnjem ograjena. Da pa nismo tako pozabljeni in zavrženi, naj priča ta-le pesem:

Ti Topole, oj vas damača,
moja draga, ljuba si,
tu je moja zibel tekla,
rodna hiša tu stoji.

Tu ljubezen moja biva,
in me spomni vsaka reč,
da sem nekda bil jaz srečen,
srečen nekda, zdaj ne več.

Da so dobri Topolčani,
lahko rečem, ker so res,
Ne dobi se njim enakih,
če jih iščeš do nebes.

Na Na Topoleu je »dežela«,
ki dva »vojvoda« ima,
in še s »Princem« se ponaša,
ta pa ima »majorja«.

Tudi tu stanuje »Turek«,
ki seve brez »Baše« ni,
»Frank« se tudi je priklatil,
»Kranjec« vseh se ne boji.

»Purger« tukaj tudi biva,
z nemških časov je ostal,
rad ime bi predrugačil
in »Župan« bi rad postal.

Tukaj »Bresca« si in »Lisca«
zaporedoma dobiš,
ter »Kovača« in »Krojača«,
pa »Bahača«, če želiš.

Še »Bradač« se nič ne brije,
in »Valin« se ne vali,

tukaj tudi je »Lenuhov«,
ker jih »Lenček« rad leni.

Ali »Hišnik« svojo ima hišo,
»Dovgan« pride včasih tja,
»Samsa« tudi se postavlja
in z »Matacom« se pozna.

Se »Gržona« tukaj najde,
in »Kajon« se tu dobi,
pod »Orehom« včasih spimo,
če doma »Blazine« ni.

Včasih se »Možimo« sami,
zraven pride še »Majdič«,
dobro se imamo z »Vami«,
kakor »Strela« in »Hudič«.

Še celo »Oblak« tu biva,
kmetom srečo le deli,
vedno dežja v potrebi
Topolčanom izpusti.

Samo še »Cesarja« manjka,
pač imamo pa »Oblast«,
smo v sorodstvu sv. Duhom,
to je nam v posebno čast.

Pa naj reče kdo, kar hoče,
takšne ni nikjer vasi,
vse mogoče tu imamo,
samo dobrega nič ni...!

n Z Blok. Naši čuki delajo vse v čast »božjo«. Sedaj, ko smo obhajali spomin Kristusovega trpljenja, smo se nekateri vendar malo spominjali strašne Kristusove smrti, katero je zahtevalo pred tisočdevetstodesetimi leti duhovniško sovražstvo. Ali našim čukom to še na misel ni prišlo. Ko smo pričakovali žalostne dneve Veliki četrtek, petek in soboto, smo hodili v cerkev, da vsak po svoji moči počasti tistega, ki nam je odprl večno življenje. Naši čuki pa so hodili okrog vogalov z rdečimi knjižicami v roki in se učili nekega otročjega skakanja. Ko pride veseli častitljivi dan Velika nedelja, se je obudila v naših sreih vesela Aleluja. Pa tudi otročji čuki niso zaostali s svojo Alelujo. V nedeljo popoldne, ko se je vračalo ljudstvo od večernice, so ti čukovski divjaki razbijali, tako kakor razbijajo zidarji kamen. Ko je ljudstvo prišlo mimo Lahovega skladišča, od koder se je čulo to divje krohotanje in ropotanje, je vse spraševalo, kaj je in kaj bo iz tega. Veliki ponedeljek smo pa videli te neumne čuke. Mišmašo, Flašarja, Jeršinovčka, ki vedno barve menja in si perje skubi, kakor petelin po dežju, potem golobradega Mihaverja in še nekaj takih golobradih otročičev. Kdor je to videl, je mislil, da je pusten dan. A to je bilo vse brez greha, ker je bilo za božjo čast. Čukom kakor se vidi, ni nič za vero, samo za svetle »zeksarje«, ki jih brezpačetni ljudje prineso v nikdar polno bisago. Izvrstno pa znajo čuki razbijati in srajčnike v Jerajavo bajto spremljati in druge hinavstva učiti. Zares, to je lepa katoliška izobraževalna družba na Blokah!

n Pridiga bloškega kaplana na Veliki petek. Našemu kaplanu že zopet ne da žilica miru. »Slovenski Dom« mu leži v želodec. Jezi se zelo, ker ljudje raje bero pošten list, nego »Domoljub«. Povedati moramo, kako pridigo nam je napravil na Veliki petek na Matevžek. Niti ene besedice ni bilo slišati o Kristusovi smrti, ampak o sami politiki. Pridigoval nam je samo, da smo pijanci, prepovedal nam je brati poštene liste in časopise. Tudi nam je očital, koga volimo. Nadalje je pridigoval, da hočejo naprednjaki križ vreči iz šol. Mi naprednjaki nočemo vreči križev iz šol, ampak vas iz cerkve, kadar bodete še politiko uganjali na prižnici. Ravno za Veliki petek se spodobi taka pridiga. Drugič nam oznanujete besedo božjo, kajti mi ne maramo poslušati čukarskih otročarij. Imamo občinskega slugo, da kliče pred cerkvijo, kaj se bode godilo v naši občini, zato pustite vi take stvari pri miru.

n Od Št. Petra na Krasu. Na zadnjo notico iz Št. Petra glede tega, kaj porečem kot oče od devic »Marijine družbe«, odločenih mojih hčera, povem samo tole: Narava me ni obdarila, oče ne učil biti hinavec, za to pa tudi svojim otrokom te »čednosti« ne privoščim. V Št. Petru pa že splošno velja: Če ljubo ti pri nas obstati, hinavščini se moraš vdati. Vsakemu bo torej umevno, da se je ta izločitev izvršila v mojo popolno zadovoljnost; če tudi sem bil in sem še resnični prijatelj vsake poštene družbe. V. K.

n Iz Erzolja, oziroma iz Gor. Branice. Neki meni nepoznan dopisnik se je zaletel v mene in ob celo hišo v »Slov. Domu« z dne 9. aprila 1910, št. 15, stran 7, v II. koloni v dopisu iz Erzolja. Dopisnik je najbrže zlorabil zaupanje uredništva »Slov. Doma«. Dopisnika, ki mene napada v »Slov. Domu«, smatram toliko časa za lažnika, dokler trdi, da sem volil klerikalno pri občinskih volitvah v Erzolju, in da sem postal klerikalec. Volil nisem klerikalno, ampak dal sem poblastilo možu, ki je volil napredne moze, za kar sem bil gotov. Kaj hoče dopisnik, ne vem. Mogoče hoče narediti nemir v naši hiši, ali hoče našo hišo osramotiti na tak nesramen način, ali hoče, da postanem klerikalec, kar pa lahko čaka in čaka, pa želja se mu ne bo nikdar izpolnila. Morda hoče, da ne bom več naročnik našega dobrega lista »Slov. Doma«, kar pa še lahko čaka in čaka, a naročnik ostanem še vedno na naš napreden list »Slov. Dom« in zvest pristaš narodne napredne stranke. Da je dopisnik lagal, tu je dokaz. Izneveril se jaz nisem svojim načelom, ampak marsikateri drugi. Branica, kar jo spada pod erzoljsko občino, je skoro vsa klerikalna, edino štirje smo zvesti pristaši narodne napredne stranke. Pride pa mogoče čas, da kateri zapusti klerikalno stranko in pristopi k stranki, pri kateri sem jaz. Dopisnik pra-

vi, da sem se jaz prikradel v vas. Vedi dragi dopisnik, da sem jaz prišel v vas poštenjak in čez dan. Le čuki in sove se prikradejo, ozir. letajo ponoči ali kakor ti praviš, čez noč. Pozivljam te dopisnik, da se podpišeš pod svoj podpis, da bom vedel, kdo si. Torej podpiši se; saj se tudi jaz podpišem. Kadar bom vedel, s kom imam opraviti, se pa lahko natančneje pogovoriva. Zmagali so res klerikalci pri zadnjih občinskih volitvah, a ta zmaga ni tako sijajna za klerikalce. Bolje bi bilo, da bi molčali. Zmagali so v tretjem in v drugem razredu z 9, oziroma z 2 glasovoma. V prvem razredu pa je zmaga naša z enim glasom, kar je edino odločil moj glas, ozir. moje poblastilo. Torej podpiši se in pripravljen sem ti vedno na odgovor.

Rudolf Semič.

n **Iz Jeličnega vrha.** Ne bi odgovarjali na ponosen odgovor g. Ant. Nagode v zadnjem »Domoljubu«, ako bi ne bilo v njem polno nepotrebnega besedičenja in samohvale. Pravi, da ga neko liberalče smeši pred ljudmi. G. Nagode! Kdo Vas pa more bolj smešiti kot se sam s svojo »pulitiko« in »slovenščino«. Vašega spoštovanja pa mislim, da so ljudje tudi že siti; od kedar — mislim, da je Vam najboljše znano. Kar se pa tiče volitve v okrajni šolski svet, pa Vam povemo samo to, da so naši občinski odborniki že toliko previdni, da pač sami vedo, kaj imajo storiti. Za Vaše zvite in dobro »pogrontane« predloge pa gotovo ne bodo nikdar glasovali. Vemo tudi, da Vam sedanja člana krajnega šolskega sveta nista všeč, ker sta neodvisna moža in nista taka kot sta bila prejšnja, katera sta morala le tako plesati kot jima je g. župnik godel. Konečno naj še omenimo, da g. Tone ni toliko učen, da bi sam sklanfal tisto pojasnilo v »Domoljubu«. Zložil ga mu je gotovo g. župnik in g. Tone ga je podpisal. To je prav! Anton Nagode.

n **Slavo poslancem »SLS.«** poje zadnji »Domoljub« in na najvišji klin te slavne lestve postavlja g. Perhavec, kateri si je pridobil pri vprašanju vipavske železnice in regulacije Vipave neprecenljivih zaslug. Naši ubogi, zaslepljeni kmetje se pa le po noči v sanjah vozijo po lepih novih cestah ter vozijo svoje pridelke na postajo k progi železnice, katera drdra iz Vrhnike čez žirovske hribe v Idrijo do Sv. Lucije. Vsaj tako vam je obljubil Gostinčar in Perhavec, kateremu ste pripomogli do zmage. Sedaj ste pa zapuščeni in zastonj pričakujete izpolnitve danih Vam obljub. Kadar se Vam bode zdelo tega dovolj, se boste že spametovali.

n **S Prestranka.** Mlekarska zadruga na Prestranku je imela prošlo nedeljo svoj V. občni zbor. Iz podanega poročila posnemamo, da zadruga vrlo napreduje. Dolg, ki ga je imela ob njeni ustanovitvi pred petimi leti v znesku 44.000 kron, se je znižal na 27.000 K. Poleg tega pa ima

koncem leta 1909 vrednosti za 7000 kron na terjatvah, v gotovini in v hranilnih vlogah. Pravi dolg znaša torej le še 20.000 kron. Reči se mora, da so to krasni uspehi, kajti s takimi se zamore le malokatera zadruga ponašati. Vse priznanje in hvala vrlim možem, ki so svojim umnim in nesebičnim gospodarstvom pripomogli za drugi do tako krasnih uspehov. Po končanem oficijalnem delu občnega zbora je predaval g. A. Ribnikar, živinozdravnik in mestni tržni nadzornik iz Ljubljane, mnogoštevilno zbranim zadružnikom o ravnanju z mlekom za oddajo v mlekarno inobakteriologiji mleka sploh. Toda ravno lepo zasnovano predavanje, katero so navzoči prav pazno zasledovali, je moral gospod predavatelj žal prezgodaj prekiniti, ker se je moral s prvim vlakom odpeljati. Želja vseh pa je bila, da bi se naj to predavanje ob drugi priliki nadaljevalo in prosimo slavno predstojništvo, naj naprosi g. Ribnikarja, da pride svoje predavanje ob prihodnjem izplačevanju mleka meseca maja nadaljevat.

n **Z Branice** nam piše somišljenik: Veselo novico vam moram naznati. Tu pri nas v Branici se je zaročil naš vrli učitelj g. V e l e m i r P e č e k z dražestno gospico I v a n k o Č e h o v i n o v o, hčerko veleposestnika. V najožjem krogu domačih prijateljev smo praznovali ta vesel dogodek in mu klicali: Bilo srečno na mnogaja leta!

Novice z Vrhnike.

n **Skrajno dobro** verzirani so naši klerikalci v obrekovanju in lažeh. Kar strmeli bi človek in svojim očem ne bi mogel verjeti, kaj piše neki dopisnik v zadnjem »Lažiljubu« (7. t. m.). Kdaj in kateri kapelan da je rabil besede v lice g. Miletiču: »Če se ne bodem mogel nad Vami maščevati, se bom maščeval nad Vašimi otroci.« Oni kapelan je bil Janez Sedej, in je izgovoril te besede v gostilni pri »Štefciu« na Telovo dne 10. junija 1909. Čujte, Janez Sedej, kako pa je bilo dan potem, ko ste šli h g. Gradišniku vprašat, ne bo li gospod Miletič izvajal konsekvence! Takrat sta prišla tudi dva ugledna gospoda prositi g. Miletiča, da naj Vam odpusti. In res Vam je odpustil — a kakšno hvaležnost je našel pri Vas, katoliškem duhovniku? Preskrbeli ste mu konkurenco, da bi z njeno pomočjo uničili ne samo g. Miletiča, marveč tudi njegovo družino, kar se Vam kljub vašim lažem in obrekovanju ni posrečilo. Novi brivec bode zmrznil prej ali slej, ker že sedaj drva žaga po Vrhniki, in ne bodo mu koristile ne Vaše molitve in ne Vaša agitacija. Nekega lepega dne mu boste zapeli »requiescat in pace«.

n **Novi brivec Cehulič** ima jako lepe lastnosti, kakor vsi klerikalci in ljudje njegove baže. Vsiljuje se ljudem in nadleguje. Ponuja se kot čifut, pod pretvezo:

»Jaz ne pripadam nobeni stranki«. Tudi opravlja to službo za njega kapelan in znana »Reza Fremdarica«, ki misli, da je še sedaj pri komedijantih kot »Genovefa«. Dopisnik »Lažiljuba« trdi, da vsa inteligenca obiskuje novega briveca. Kakšna inteligenca je to: Kapelana, čuki in farški podrepniki, ki niso niti gospodarji svojih obrazov.

n **Danes ni moj teden,**« je rekel Janez Sedej, ko ga je prišel klicat iz Velike Ligojne mežnar, da bi šel obhajati nekega na smrt bolnega; mežnar je bil prisiljen iti po njegovega tovariša kapelana Vovka v Verd, v pol ure oddaljeno vas, kjer je maševal. Mežnar se je pri tem izrazil, da če bi rekel Sedeju, da »folca« v Ligojni divji petelin ali pa kakšna »kokoš«, bi šel Janez koj na svoje opravilo, ali če bi bilo treba »potrošati« kakšno devičico.

n **Denarja je zmanjkalo** našim kapelanom na Vrhniki in je začel Janez Sedej neubogljive kmete po Bevkah eksekvirati, da bi mu plačali zaostalo bero, katero so gospodje zvišali od 12 K 64 vin. na 22 K 84 vinarjev. Ker je sedaj vsaka stvar dražja, je treba tudi pri heri s ceno poskočiti. Maše, ki bi se imele opravljati in so že plačane, jih je 16 v letu, pa gospodje kapelani le tedaj mašujejo v Bevkah, kadar je treba pobirati bero ali pa agitirati za kakšne volitve.

Novice iz Žirov.

n **Semenj v Žireh** na sredpostno sredo je bil le malo živahen. Živine ni bilo toliko, kakor druga leta, kupčija je bila mrtva. Marsikak posestnik je upal, da bo skupil za svoje živinčce nekaj novcev, pa ni mogel prodati radi razmeroma nizkih cen. Upalo se je, da bo spomladi živina dražja kot je bila jeseni, toda cena je še celo padla.

n **Mlekarske zadruge** so vsled slabih letin za krmo izredno opešale, komaj da še dihaajo. Nekaj vzroka je tudi v tem, da se vedno več svežega mleka proda, ki je cenejši in najboljši živež. Naši obrtniki to uvidevajo in segajo po njem.

n **Čipke,** osobito finejše, so se pričele ustavljati, kar je velik udarec za naše čipkarice. Ta obrt se širi, blaga se vedno več izdeluje, odjemalcev pa ni toliko, zato je preveč izdelkov. Ker jih trgovci ne morejo oddati, nastaja kriza.

n **Iz Stare Oselice.** Naš župnik, Soukup, je jako srborit mož, ki rad napada s prižnice in se tudi pogostoma pravda. Ker je pri zadnji pravdi pogorel in plačal vse stroške sam, ko je namreč tožil neke povsem poštene fante, ki niso drugega zakrivili, kakor da so malo zapeli. Župnik jih je radi tega s prižnice uprav po barabsko napadel in jih ošteval z »osli«, »prašiči« itd. Fantje so šli po tej »lepi in krščanski« pridigi k njemu v župnišče in ga vprašali, da naj pove, kdo je tak, ka-

LISTEK.

Samogovor sv. Petra.

I. S. Machar.

Soparnega nedeljskega popoldne se je, sedeč v obokani izbi v stolpu nad vrati v nebeško kraljestvo sveti Peter potegnil tako, da mu je omahnila plešasta glava na mehko opiralo starega naslonjača. Z mirom človeka, ki prebavlja pravkar nenavadno kosilo, je sklenil v naročju roke, ter medtem, ko je plavala zemeljska krogelja v modrikasti pari, prepleteni z milijoni zlatih solčnih nitk, tiho govoril sam s sabo:

»Meni je vseeno. Jaz se ne spreminim. Sem Simon Peter in Simon Peter ostanem. Gospod Odrešenik to ve. In ve, da ga imam rad. Toda neprestano ne bom tega dokazoval. Nočem. Nisem odprtih ust. Ta-le sveti Janez Evangelst!, kot je delal na svetu, dela še dandanes! Neprenehoma je Gospodu za petami, neprenehoma mu trobi na ušesa, učenik sem, učenik tje. Stara Zebedejka pa z njim. In ta-le sveti Janez privleče vsak čas iz žepa kakšno opletanje v verzih ter deklamuje in maha z rokami. Dobiva to od doli, z zemlje, pišejo to baje sicer pametni dečki, pravijo si, da so dekadenti. Jaz tega ne razumem. Smisla v tem ni. Tu vrstica o gnjilobi in ošabnosti, tu vrstica o Gospodu Izveličarju — in sveti Janez od razkošja kar vzdihuje. Seve, že tale njegova Apokalipsa — toda škoda besedi. Gospod pa — ta dobra duša — poslušaj in poslušaj ter opira svoje mirne oči na Janeza, in Janez misli, da mu dela veselje. In tale sv. Pavel! Zopet z druge strani gode vanj o politiki. Cel advokat. Same besede, kot na svetu. A če nima ravno Krista pri rokah, gre med angeljske kore ali med svetnike in svetnice ter zopet govori. Ima vse to iz časopisov. Uvodne članke se uči na pamet, bere tu in tam poročila iz državnega zbora, z volilnih shodov. Vrag — — — eh, človek se ne more premagati, da bi ne... prav za res, Kristus bi ne bil smel dovoliti, da prihajajo sem časopisi! To je seve nekaj za sv. Pavla! In že dela tu stranke, že hoče, da bi bila tu konstitucija, zbornica, poslanci. In časopisi. Hoče imeti tu splošno volilno pravico. Toda jaz sem mu jo tule enkrat zasolil. Vprašam ga, kako to misli: ali bodo glasovali »blaženi« ravnotako kot »svetniki«, ali bo naprimer ravno toliko zalegel glas blaženega Sarkandra kot njegov glas, glas sv. Pavla. In tu se je začel ljubi Pavelček ježiti: pri njem je to baje drugače, on je bil baje že na svetu rimski meščan in potem apostel, o primerjanju s takimle nekakim Sarkandrom baje še govoriti ni mogoče. Jaz sem priprost ribič, toda tole mi pa le ne gre v glavo. Sem demokrat, kot sem bil na svetu. Blaženi — sveti — vse mi je eno. Vem to, da me marsikdo zato postrani

gleda. Sv. Janez Evangelist — ta plemenitaž. Toda jaz mu že povem svoje mnenje. To obrekovanje o Kajfeževem petelinu, to ima on in le on na vesti. Že na zemlji je to napisal, in tu to ponavlja, čeprav ga nikdo po tem ni vprašal. Sv. Tomaž ima prav. Pravi o njem, da je to pravi nebeški pav. Tomaža imam rad. Razumen, pameten, miren, ne prenašli se, opazi vse in malo govori. Če govori, govori čisto resnico. Takšnih nimamo tu veliko.

Kje pa je že danes mojster Primož Trubar. Gotovo gleda skozi kakšno okence doli na svoje Slovence. Zlat, ljub človek. In ta njegova skromnost je vredna poljuba. Takrat... bilo je vroče, kot danes... Ko je prišel, je bil slavnosten dan. Vsi angeli z bobenčki, gosli, trobentami v rožnatih paradnih krilih so čakali pri vhodni. Svete device in svetnice s košaricami, polnimi cvetja, so stale v nepreglednem špalirju. A Gospod Izveličar mu je šel naproti v kraljevski, slavnostni obleki, v tisti kot sneg beli, katero je imel na gori Tabor, posejani s zvezdami, z zarjo iz žarkov majske jutranje zarje okrog glave. A mojster Primož Trubar je pristopil s temnim, pritaženim izrazom sreče v velikih, rujavih očeh, otepajoč od obleke poslednje oblačke dima z pozemeljske grmade, ter padel pred Kristom na kolena. Angeljčki so spustili tuš, da so se vsa nebesa tresla, svete device in svetnice so mu vsipale rože na pot, Gospod ga je pa vzdignil, objel, poljubil ter mu rekel: »Brat...« Saj pa od tistih dob še ni bilo take slavnosti pri nas.

Druhal! Tega človeka so preganjali na svetu živega v imenu Kristusovem! Škofje, prelati... Baje naši namestniki na zemlji. Gospod Izveličar je predober. Bog Oče je drugače zagodel Sodomi in Gomori. Vesoljni potop je bil tudi popolnoma umesten. Jezen sem, in po pravici. Imam čast v sebi. A tu pa se vsede v Rimu človek, in pravijo: namestnik sv. Petra! Hvala lepa za takšnega Aleksandra VI., Janeza XXIII., Pavla II. ter nezmotljivega Pija IX.! Moji namestniki! Toda če Pavel vseeno ustanovi tisti svoj časopis, dam vanj izjavo: »Jaz, sveti Peter, ribič, apostel, nebeški demokrat, izjavljam, da s takozvanimi svojimi namestniki nisem bil, nisem in ne bom v nikaki zvezi, svarim vsakogar, da naj jim ničesar na moje ime ne posoja, ne daje, ne veruje, ker ničesar ne bom zanje plačal, izpolnil in povrnil.« Tako to naredim. Pride nekoč sv. Avguštin, tak modrijan, pa zelo načitan, prinese neko knjigo in reče: »Peter, pogledaj: to je star, grški pesnik, živel je polpetsto let pred Kristusom, imenoval se je Evripid ter je napisal tole: — častizeljen in ničvreden rod so tile duhovniki. Zato niso in nič niso vredni —« in nasmehnil se je sv. Avguštin tako malo zvito ter ponovil: »Polpetsto let pred Kristusom!« — »A velja to še do danes,«

kor je opisoval v svoji pridigi. On seveda ni vedel nič povedati, ampak se je njim iztrgal in zaklenil. Nato pa je vložil proti njim tožbo radi »napada« na njegovo osebo. Razume se, da je pred sodiščem podlegel, ker je hotel z lažmi, ki izhajajo iz njegovega fanatizma, zmagati. To ga pa grozno jezi in je radi tega iznova napadal z lece Amerikance, češ, da prinesejo iz Amerike nekaj denarja, potem pa pijejo in njega napadajo. Rekel je, da je oče takega, ki tako dela, Judež Iškarjot. No, župnik, te že razumemo: ako bi v Ameriki prisluzene novce nosili tebi in polnili tvojo bisago, potem bi bili vzorkristjani. Ker pa svoj denar obračamo po svoji volji, smo pa prokleti. Mi ti svetujemo, da odnehaš od svojih neumnosti; imaš pač toliko masla na glavi, kakor noben drug Osličan, saj si že dostikrat imel priliko, se zagovarjati pred sodnijo. Ali se še spominjaš, kako si nekoč streljal, — kako si se včasih v kuhinji pretepal itd. Ako hočeš, bomo še vse to natančneje opisali in še veliko drugega. Ako hočeš imeti mir, ga moreš v prvi vrsti sam napraviti. Mi smo sicer po večjem pohlevne ovce, toda tako neumni nismo, da bi se tebi dali prostovoljno mesariti, tako je! Ako si razpoložen, pa še toži, pa ti vse to pred sodiščem dokažemo. — Napreden Amerikaneec.

n Žirovske gasilke ali članice so imele dne 4. aprila neko zborovanje radi veselice, ki bi se naj priredila dne 1. maja. No, predsednici, gospe Lenger, ki hoče ter želi društvenice, kakor društvenike gasilnega društva speljati na nov program gospoda Perka, ni sreča mila. Njen načrt je padel v vodo.

Gospodarstvo.

gd Visokodebelnega lepega sadnega drevja (jablan in hrušek, s podlago vred, 7 let starega) ima e. kr. kmetijska družba iz svoje nove drevesnice v Zgornji Šiški še nekaj sto kosov za oddati. Vsega drevja je bilo 24.000, ker ga pa niso udje vsega vzeli, se drevje sedaj odaja tudi neudom. Pismena ali ustmena naročila na to drevje sprejema glavni odbor e. kr. kmetijske družbe v Ljubljani, ali pa se drevje kar naravnost zglasilec prodaja na družbenem poskusnem dvorcu v Ljubljani, Poljanska cesta (na vrtu pri družbeni podkovski šoli in živinozdravnici). Vnanjem naročnikom se drevje določljivo dobro zavito.

gd Svinjam se preženejo črne uši, če se ušiva mesta zmočijo s tobakovo vodo (2 žlici izvlečka na liter vode) in to vsakih pet dni tako dolgo ponovi, dokler uši ne zginejo.

gd Če ti je zajec oglodal drevo, ne izrezuj rane z nožem, ampak samo namaži jo z mešanico iz blata in govejeka ter obveži s cunjjo; drevesa pa dobro pognoj.

sem dejal jaz. Avguštin je zardel in odšel. Da! Od vekov je ta kasta na svetu enaka. Če je treba, zmenjajo samo boga, toda sami pa ostajajo isti.

Leviti, farizejci, pismouki, Saducejci, brahmani, šejki, pastori, župniki, popje, menihi, vse, vse je ena družba. S svojim bogom se žive in hranijo, kot parazitje. Brahma, Buda, Jupiter, Jehova, Krist, Mohamedov bog — vse jim je eno. Križajo, ubijejo, uničijo enega, če prihaja drug v modo. Toda i tega imajo le v ustih, toda srce njihovo je daleč proč od njega. Moj dobri Primož Trubar. On je hotel imeti to kasto po srečanju Gospoda Izveličarja — izgnali so ga iz domovine v ime-nu Kristusovem... banda!

Kje je neki tako dolgo prijatelj Trubar? Kaj neki je zapazil zopet med svojimi Slovenci? Res jih ljubi. Ničesar ne zgreši. Pride enkrat in vzdihne: »Slaba je, Peter, pri nas! Anton Bonaventura roji in besni. Zopet me natolcujejo. Bil je tu ravno sv. Pavel. »Ah,« reče živo, »izdajajo časopise, mojster Primož.« »Vem,« Bogoljuba, »Domoljuba,« »Mladost,« »Slovenca,« lepa deteljica. Jaz sem se razjezil, kako morejo krstiti take cunje s tako lepimi imeni. Pavel se nasmeje in reče: »Počakaj, prijatelj, ko bomo imeli tu parlament, že zaropotamo z ono golaznijo doli. Gospod Izveličar vse potrpi, to ni prav. Ko bomo mi soudeleženi vlade, boš že videl!« Mojstru Trubarju so se pa zasmilili ti ljudje. »Kaj bo potem iz njih, izgube kruh itd.«

»E, kaj pa,« je dejal sv. Pavel. »Vem to in vem za odpomoč. Porečemo jim skratka: Sedaj naj govore dejanja, Dr. Lampe, Žitnik, dr. Krek pojdejo za misijonarje na Kitajsko ali med Hotentote — naj le pokažejo, kako mislijo z nauki Gospodovimi v resnici.« »Kaj pa Franc Trseglav,« je vprašal Primož Trubar v skrbeh. »Hm, to je kaj drugega. Ni posvečen, ne zna dovolj latinski, in jaz sem v teh stvareh zelo strog — toda že vem: v uredništvu »Slovenca« je marsikaj ujel — naredimo ga za mežnarja v kapelici sv. Jurja na ljubljanskem Gradu.«

Svetemu Petru so se že začele zapirati oči, ko zasliši znane tihe korake. Skoči pokonci.

»Primož Trubar je prišel v vas...«

Izdajatelj in urednik Rasto Pustoslemšek.

Čitatelje in naročnike našega lista prosimo, da se v vseh zadevah, kjer žele nasvetov in poduka, obračajo na uredništvo »Slovenskega Doma«, ki odpre poseben predal za vprašanja in odgovore.

Loterijske številke.

Dvignjene v soboto, dne 9. aprila 1910.

Linc: 7, 63, 73, 54, 15,

Trst: 89, 28, 70, 74, 68.

Dvignjene v sredo, dne 13. aprila 1910.

Praga: 77, 50, 55, 3, 83.

Sprejemem

34 1—1

s 1. majnikom t. l. zanesljivega, treznega

mlinarja

kateri je popolnoma izvežban, v parni mlin za koruzo. Avgust Belle na Rakoku.

Nikdo ne bi mislil,

da se dajo Pekatete na toliko načinov pripravljati, kot daje navodilo kuharska knjižica, ki jo vsakomur brezplačno pošlje Prva kranjska tovarna testenin v Il. Bistrici.

3 18 6

Posestvo na prodaj!

radi smrti gospodarja v lepem kraju $\frac{1}{4}$ ure od železniške postaje **Št. Janž.** 24 oralov lepe hoste, njiv za 70 mernikov posetje, k temu primerni travniki, 1 vinograd in poslopje v dobrem stanu. Cena 40.000 K. Lahko se pa tudi napravi manjša kmetija za 15 do 20.000 K, kdor bi ne bi hotel kupiti vsega. Plačilni pogoji ugodni. Več pove **Fran Prijatelj v Tržišču (Dolenjsko.)**

33 2—1

Eng. Franchetti

v Ljubljani, Sodnijska ulica 2, nasproti kavarne „Evropa“

priporoča svojo elegantno in higijenično urejeno

brivnico

in prodajo raznih dišav in kozmetičnih predmetov.

Svoji k svojim!

20 52—40

Kri!

dosežejo odrasli in otroci, bolni in zdravi. — Polovico stroškov prihranite v

Moč!

gospodinjstvu na kavi, sladkorju in mleku, ako pijete **SLADIN**,

Zdravje!

to je dr. pl. Trnkóczyja sladni čaj.

En zavoj velja 50 vin. Dobiva se povsod. Po pošti se naroča najmanj pet zavojev po povzetju pod naslovom v glavni zalogi.

Lekarna pl. Trnkóczy

... v Ljubljani zraven rotovža. ...

Tržne cene v Ljubljani

od dne 9. aprila do 13. aprila. 1910

	Cena			
	od		do	
	K	h	K	h
1 kg govejega mesa I. vrste . . .	1	14	1	40
1 „ „ „ II. „ . . .	1	—	1	20
1 „ „ „ III. „ . . .	—	90	1	12
1 „ telečjega mesa . . .	1	40	1	80
1 „ prašičjega mesa (svežega) . . .	1	80	2	20
1 „ „ „ (prekajenega) . . .	1	80	2	20
1 „ koštrunovega mesa . . .	1	12	—	—
1 „ jagnjetovega mesa . . .	1	80	—	—
1 „ kozličevega mesa . . .	2	—	—	—
Prašiči na klavnici . . .	1	30	1	50
1 kg masla . . .	2	40	2	60
1 „ masla surovega . . .	2	40	2	60
1 „ masti prašičje . . .	2	20	—	—
1 „ slanine (špeha) sveže . . .	1	80	2	—
1 „ slanine prekajene . . .	1	96	2	—
1 „ sala . . .	1	96	2	—
1 „ surov. margarinskega masla . . .	2	20	—	—
1 „ kuhan. margarinskega masla . . .	2	20	2	30
1 jajce . . .	—	5	—	6
1 l mleka . . .	—	20	—	—
1 „ „ posnetega . . .	—	08	—	10
1 „ smetane sladke . . .	—	—	—	—
1 „ „ kisle . . .	—	80	—	90
1 kg medu . . .	1	20	1	40
1 „ čajnega surovega masla . . .	—	—	—	—
1 piščanec . . .	1	20	1	40
1 golob . . .	—	45	—	50
1 raca . . .	—	—	—	—
1 gos . . .	—	—	—	—
1 kapun . . .	—	—	—	—
1 puran . . .	—	—	—	—
100 kg pšenične moke št 0 . . .	45	70	—	—
100 „ „ „ „ 1 . . .	45	30	—	—
100 „ „ „ „ 2 . . .	44	80	—	—
100 „ „ „ „ 3 . . .	43	50	—	—
100 „ „ „ „ 4 . . .	42	50	—	—
100 „ „ „ „ 5 . . .	40	50	—	—
100 „ „ „ „ 6 . . .	38	—	—	—
100 „ „ „ „ 7 . . .	33	—	—	—
100 „ „ „ „ 8 . . .	16	—	—	—
100 „ koruzne moke . . .	21	—	—	—
100 „ ajdove moke . . . I. . .	36	—	—	—
100 „ ajdove moke . . . II. . .	33	—	—	—
100 „ ržene moke . . .	31	—	—	—
1 l fižola . . .	—	20	—	30
1 „ graha . . .	—	18	—	36
1 „ leče . . .	—	36	—	40
1 „ kaše . . .	—	20	—	22
1 „ ričeta . . .	—	20	—	—
100 kg pšenice . . .	28	40	—	—
100 „ rži . . .	19	20	—	—
100 „ ječmena . . .	17	60	20	50
100 „ ovsa . . .	17	80	—	—
100 „ ajde . . .	16	50	18	—
100 „ prosa belega . . .	17	—	—	—
100 „ „ navadnega . . .	—	—	—	—
100 „ koruze . . .	14	80	17	40
100 „ krompirja . . .	3	70	4	—

Lesni trg.

Cena trdemu lesu 10 K—13 K
Cena mehkeemu lesu 9 K.

Trg za seno, slamo in steljo.

Na trgu je bilo

— voz sena . . .	7	—	10	50
— „ slame . . .	6	—	10	40
— „ stelje . . .	—	—	—	—

Mestno tržno nadzorstvo v Ljubljani.

Ustanovljena leta 1868.

Absolutno pred ognjem in tatovi varne

BLAGAJNE

izvrstne kakovosti

prodaja tovarna blagajn **M. Adlersflügel**

Dunaj, I., Franz Josefs-Kai št. 27.

Založnik rajfajzen. zadrug ltd.

21 42—6

Razširjajte „Slovenski Dom“.

Posojilnica za ilir. bistriški kraj

registrovana zadruga z neomejeno zavezo
v Trnovem

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne
in od 2. do 4. ure popoldne,

jih obrestuje po 4 1/2 %

ter pripisuje nevzdržane obresti vsakega konca leta h kapitalu.

Rentni davek od vložitnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da ga bi zaračunala vlagateljem.

Za varnost vlog jamči 627 zadrugnikov z vsem svojim premoženjem in rezervni zaklad z 49.971 K 81 h.

Posojila daje posojilnica po 5 1/2 % na osebni kredit in proti vknjižbi. 7 13-4

Josip Dekleva,

Gorica, ulica Municipio št. 1. 32 10-2

Prva slovenska tvrdka, ki se bavi že nad 25 let s prodajo jamčenih dobrih

šivalnih strojev,

za vse sloje in po nizkih cenah. V zalogi ima tudi

trpežna dvokolesa:

Premier, Ipog, Regent in Bourir s prostim tekom in gramofone brez trobilnika.

Prodaja tudi šivanke za Singerjev stroj po 70 vin. tucat, plašče za dvokolesa po K 5-50, pnevmatika K 4-50 in više. Izvršuje vse poprave ceno, in bitro. Cenik pošlje na zahtevo.

*

Popravi in preobleke točno in ceno.

Popravi in preobleke točno in ceno.

*

Najcenejše solnčnike in dežnike

domačega izdelka priporoča

3 52-6

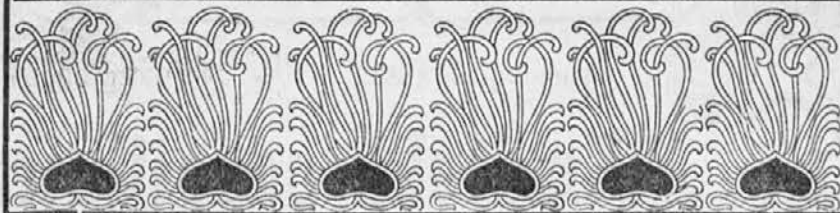
Josip Vidmar

— v Ljubljani —

Pred Škofijo 19,

Stari trg 4,

Prešernova ulica 4.

Fr. Mally & dr.

Parna opekarna in tvornica za zarezano opeko
v Srednjih Gameljnih pri Ljubljani.

Pisarna v Ljubljani, Resljeva cesta 2,
priporoča 30 5 2

zarezano strešno opeko, strojni strešnik, zidno opeko na stroj itd.
najboljše kakovosti in v poljubni množini.

Za trpežnost zarezane opeke I. in II. vrste se daje najobširnejše jamstvo.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Del. glavnica K 3.000.000.

Stritarjeve ulice števil. 2.

Rezervni fond K 300.000.

Podružnica v Spljetu.

Podružnica v Celovcu.

Podružnica v Trstu.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 1/2 %

Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje vseh vrst po dnevnem kurzu.

52 52-38

Vinske sode

nove iz klane in žagane domače in slavonske hrastovine
izparjene in ovinjene, porabne takoj za vsako vino prodaja
zadruga

Agro-Merkur,
Ljubljana.

Kupujte pri narodni trdki domači izdelek.

Umetna gnojila

kakor žlindro, kalijevo sol, kajnit, rudninski superfosfat
naročite za pomladansko gnojenje **takoj** pri zadrugi

Agro-Merkur,
Ljubljana.

Moko

otrobe in druge mlinske izdelke izvrstne kakovosti
dobavlja zadruga

Agro-Merkur
v Ljubljani.

Vino

kakor ljutomersko, haloško, bizeljsko, dolensko, metliško,
vipavsko, goriško, istrijansko, zanesljivo pristno, izborna
kapljico dobavlja od 56 l naprej zadruga

Agro-Merkur
v Ljubljani.

10 48—11

Ustanovljena 1882.

Pošt. hranilnični račun št. 828.406.

Telefon števil. 185.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, na Dunajski cesti števil. 18, v Ljubljani

v lastnem združnem domu.

je imela koncem leta 1908
denarnega prometa

K 71,417.344-75

upravnega premoženja

K 17,519.983-93.

Obrestuje hranilne vloge

po $4\frac{1}{2}\%$

brez vsakega odbitka rentnega
davka, katerega plačuje po-
sojilnica sama za vložnike.

Uradne ure vsak dan
od 8.—12. in od 3.—4.

Sprejema tudi vloge v tekočem
računu v zvezi s čekovnim
prometom ter jih obrestuje od
dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog dne
31. decembra 1908

kron 17,102.911-27.

Posojuje na zemljišča po $5\frac{1}{4}\%$ z
 $\frac{1}{2}\%$ na amortizacijo ali pa po $5\frac{1}{4}\%$
brez amortizacije. Na menice pa po
 6% . Posojilnica sprejema tudi vsak
drug načrt glede amortizacije dolga

Uradne ure vsak dan
od 8.—12. in od 3.—4.

3 52—15